

Otázka: Konflikty v soudobé době - globální problémy

Předmět: Základy společenských věd

Přidal(a): Ivan

Terorismus je užití násilí nebo hrozby násilím s cílem zastrašit protivníka a dosáhnout politických cílů. Terči teroristických akcí jsou většinou civilisté. Mezi teroristické metody patří atentáty, bombové útoky, únosy osob nebo dopravních prostředků a další násilné akty. Akty násilí bývají plánovány tak, aby u veřejnosti vyvolaly pocit strachu a nejistoty. Někdy má terorismus podobu vydírání s cílem dosáhnout splnění konkrétních politických požadavků. Vedlejším účelem teroristických akcí je také získání publicity.

Teroristických metod používají zejména skupiny ultrapravicové, ultralevicové, náboženské, národnostně vymezené či revolucionářské. Takovéto nestátní teroristické skupiny mají obvykle malý počet členů, omezené zdroje a do povědomí veřejnosti se snaží dostat násilnými útoky prováděnými taktikou „udeř a uteč“.

- Atentáty na madridských nádražích dne 11. března 2004 si vyžádaly 200 mrtvých a téměř 1500 zraněných lidí. Stalo se tak dva a půl roku po útocích z 11. září v USA. Za oběma atentáty stojí teroristická organizace al-Kajdá. Jakýkoliv teroristický čin zaměřený proti nevinným lidem je třeba odsoudit. Žádná zdůvodnění pro něj nemohou nalézt omluvu.

- Tento atentát v Madridu dává znovu podnět k širším úvahám, kde jsou příčiny terorismu a v čem spočívá jejich možné řešení.
- Pavel Verner v článku „ Bez kultury “ ukazuje, že dosud se nedaří zlepšovat emocionální atmosféru lidské společnosti ani vzájemnou hospodářskou výměnou ani globální sociální pomoci a možnost vidí v kulturní a vědecké výměně. Nakolik bude mít pravdu, to ukáže další vývoj.
- Terorismus nelze odstranit ani prohlášením: Jsme v globalizované válce proti zákeřnému teroru, nikdo proti němu není chráněn a budeme proti němu muset bojovat všemi prostředky! To řekl ex premiér Špidla a představitelé pravicových stran. Tedy pojďme na ně! Na koho? Ti, co to dělají, jsou z pravidla mrtví a o ostatních teroristech se v podstatě nic neví, a tak se obviňují z terorismu celé národy a státy.
- Terorismus má svůj národně sociální základ. V národním pojetí se jeví dvě tendence. Prosazování národní identity v rámci svého státního útvaru u menších národů (i když ne u všech se to děje cestou teroristických útoků). To má i své politické pozadí a nelze říci, že by politická reprezentace těchto národů neměla podporu národa nebo alespoň jeho části.
- Tyto snahy vyplývají z nedostatečně dořešené problematiky kulturně národnostní autonomie nerespektování národní (kmenové) identity při tvorbě hranic státních celků při rozpadu koloniální soustavy - Afrika. K tomu je možno uvést řadu příkladů:

Jugoslávie; Španělsko – Baskové; **Korsika** – Kurdové, Eritrea; **Kanada** – Québec;

Rusko – Čečensko, Palestinci.

- Je třeba říci, že k prosazování protinárodního odporu značnou měrou přispívá i současná politika USA a některých jejích spojenců. Nejnovějším hitem americké zahraniční politiky je ambiciózní plán „ Velký střední východ “, který zahrnuje státy od západoafrického Magrebu až po asijské země Afganistán a Pákistán – tj. celkem 23 států arabských i nearabských. Jde tu pochopitelně o změnu politické a ekonomické situace ve prospěch USA. V tomto plánu se chce angažovat i EU.
- Když se podíváme na současnou situaci v uvedeném prostoru, tak tento plán nemůže přinést jiného, než vyvolání nacionalistických tendencí posílených Islámem, a posílení odporu těchto národů proti Spojeným státům a jejich spojencům.
- V sociálním pojetí jde především o ekonomicko-sociální problémy. Nedostatečně rozvinutá ekonomická základna, zejména průmysl a zemědělství, což vyvolá značné problémy v celé sociální oblasti od nezaměstnanosti počínaje a konče někdy (za přispění přírodních podmínek) i hladem.
- V těchto rozvojových zemích jde o další rozvoj a zdokonalování těch odvětví národního hospodářství, pro něž mají předpoklady (průmysl, zemědělství) a která budou výrazněji přispívat ke zvyšování soběstačnosti vlastní, tedy i těch hamburgerů, chladniček a TV.

- Za správného pochopení této potřeby z obou stran, rozvojových (chudých) států a vyspělých (bohatých) zemí při současném rozvoji výrobních sil je toho možno dosáhnout. Tato pomoc musí však být diferencována a orientována cíleně k těm státům, jejichž lid nebo jeho část se živí pěstováním a výrobou drog (Afganistán a některé země v Latinské Americe), na němž významnou měrou profituje finančně terorismus.
- To jsou kromě jiného dosti podstatné problémy, které je třeba řešit a jejichž pozitivní změna přispěje k likvidaci terorismu, nebo alespoň jeho částečnému omezení. Současně s tím musí dojít k odstranění politiky, kterou praktikují USA ve vztahu k terorismu, kdy na jedné straně vyhlašují řadu států a jejich národy za teroristické, napadají je vojensky a na druhé straně jejich nejlepším přítelem je stát, ze kterého pochází vedení teroristické organizace al-Káida i pachatele 11. září.

Mezinárodní terorismus v posledních desetiletích dosáhl kvalitativního posunu ve vytváření mezinárodně propojených struktur. Mezinárodní společenství se již několik desetiletí víceméně úspěšně snaží spojit své síly v boji proti tomuto fenoménu. To byl také hlavní důvod, proč OSN od 60. let přijala řadu úmluv, které umožnily podstatně zdokonalit mezinárodní spolupráci v této oblasti tím, že určily její legislativní rámec. Až dosud bylo přijato 13 hlavních mezinárodních konvencí, které vymezily odpovědnost a závazky jednotlivých států v oblasti trestního práva hmotného (závazek kriminalizovat předmětná jednání) i v oblasti mezinárodní justiční spolupráce v trestních věcech, a přispěly tak k vyšší koordinaci spolupráce. Většina těchto konvencí byla podepsána a následně ratifikována i vládami České republiky. V rámci OSN pokračují diskuse o textu návrhu Obecné úmluvy OSN o boji proti mezinárodnímu terorismu. Několik mezinárodních úmluv v oblasti boje proti terorismu bylo sjednáno i v rámci Rady Evropy (zejm. *Evropská úmluva o potlačování terorismu* a *Evropská úmluva o prevenci terorismu*).